

1.2.2010
Helsinki

SUOMEN SAHAT
Itsenäisten sahojen yhdistys

Oligopolista oligopoliinko?

Viime vuoden loppupuolella Energiateollisuuden keskusliiton ja Metsäteollisuus ry:n edustajat ottivat lehdistössä jyrkästi kantaa sahateollisuuden esittämää sähkön syöttötäriiffia vastaan. Kirjoittajien vaikuttimet ovat päivänselvät; paperiteollisuus ei halua luopua monopoli-asemastaan sahateollisuuden sivutuotteiden (sahahake ja puru) vastaanottajana ja hinnan asettajana (vrt. Markkinaoikeuden langettava päätös ostokartellista UPM, StoraEnso ja Metsäliitto), eikä energiategollisuus haluaisi, että nykyisen hallitusohjelman kirjain ”hajautetun lämmön ja sähkön tuotannon markkinoillepääsystä” toteutuisi. Onhan heillä paperiteollisuuden tapaan tiukka oligopoli oman alueensa, eli energian tuotannossa ja sen hinnoittelussa Suomalaisessa yhteiskunnassa.

Sahateollisuus tarjoaa ihanteellisen mahdollisuuden toteuttaa nykyisessä hallitusohjelmassa mainittua ”hajautettua lämmön- ja sähkön tuotantoa”. Sahoilla on itse tuotetun polttojakeiden (sahanpuru, kuori, tasauspätkät, kutterinlastu) lisäksi käytettävissä omasta raaka-aineen hankinnasta lankeava metsähake, joka toistaiseksi on ollut hyvin vähän hyödynnetty energian raaka-aine. Tästä hyvänä esimerkkinä on viime syksynä julkistettu Keitele Forestin tekemä 200 GWh:n suuruinen toimitussopimus biopolttoaineesta Keljonlahteen valmistumassa olevalle biovoimalaitokselle Jyväskylässä. Kysymyksessä on nimenomaan toimitukset, jotka tapahtuvat sahan omilta päätehakkuualueilta tapahtuvasta metsähakkeen ja kantojen korjuusta, jota aikaisemmin ei ole tehty!

Sahojen syöttötäriiffi käynnistäisi useita investointeja maassamme. 1- 5MWe tehoisten laitosten investointikustannukset vaihtelevat suuruusluokassa 5-20 milj. Euroa. Tämän suuruusluokan laitoksia voisi selvityksemme mukaan käynnistyä 10–15 kappaletta nopealla aikataululla. Voidakseen ryhtyä sähköntuotantoon, sahat tarvitsevat kuitenkin takuun siitä, että pystyvät maksamaan kalliit investointikustannukset takaisin. Kuten kaikissa kilpailevissa EU maissa on voitu todeta, käyttökelpoisin ohjauskeino on sahoille määriteltävä takuuhinta (”syöttötäriiffi”), jolla sahat voivat myydä tuottamansa sähkön paikallisiin verkkoihin. Yksityisten sahojen sähköntuotantopotentiaali on n. 2,5 TWh (Pöyry Energy 2007), jonka tuottaminen ja siirtäminen ovat putipuhdasta, päästötöntä energiaa. Nykyisellään sahat joutuvat kuljettamaan polttojakeitaan rekoilla satoja kilometrejä suuntaansa, mikä on kaikkea muuta, kuin ympäristöä säästävää.

Investoinnit näkyvät paikkakunnalla, ei ainoastaan rakennustyömaalla, vaan mm. metsätaloudessa ja kuljetuksissa, jossa energiapuun keräys ja kuljetus lisääntyy nykyisestään. Lisäksi varsin monissa tapauksessa tulee kyseeseen joko useamman sahan välinen hanke, tai yhdessä paikallisten voima/sähkölaitosten kanssa toteutettavat kaukolämpövoimahankkeet, jolloin bioenergialla tuotetulla kaukolämmöllä korvattaisiin suoraa sähkölämmitystä ja tuotettaisiin vielä sähköä valtakunnanverkkoon.

Pelot puuvarojen riittävydestä on korkea aika unohtaa. Metsiemme kasvu on nykyään 100 milj. kuutiometriä vuodessa ja puun käyttö ennusteiden (mm. Metla, PTT) mukaan on vähenemässä noin puoleen vuotuisesta kasvusta. Syyksi mainitaan mm. paperiteollisuuden käynnissä oleva rakennemuutos ja sahateollisuuden uhkaamassa oleva supistuminen maassamme. Sahateollisuuden käynnistämä tukkipuun kauppa ja puun korjuu tuo metsänomistajille 70 % heidän puutilistään. Lisäksi tukkipuun hakkuut tuovat markkinoille jopa yli 70 % kaikesta metsästä korjattavasta biomassasta. Siksi sahateollisuuden kannattavat toimintaolosuhteet on turvattava kaikin keinoin. Syöttötariffi on kiistatta todettu yhdeksi parhaista keinoista kilpailevissa EU maissa.

Mikäli sahateollisuus jätetään syöttötariffin ulkopuolelle, ollaan rikkomassa jyrkästi kilpailuoikeuden keskeistä diskriminoimattomuusvaatimusta, jossa ”samanarvoisia toimijoita on kohdeltava yhdenvertaisesti”. Älkäämme olko luomassa uutta oligopolia Suomen energiamarkkinoille!

J-P Ranta
Toimitusjohtaja
Suomen Sahat ry